BIJLAGEN BIJ BEHEERPAKKETTEN 2

Bijlage 1: Mozaïektoeslag weidevogelbeheer **2**

Bijlage 2: Lijst met indicatorsoorten **4**

Bijlage 3: Protocol gebruik herbiciden open akkerland **6**

BEGRIPPEN 8

BIJLAGEN

Bijlage 1: Mozaïektoeslag weidevogelbeheer

Doel van het inzetten van een mozaïektoeslag is het realiseren van een beter weidevogelmozaïek, via een hogere beloning voor de boer bij meer variatie in beheerpakketten en de inzet van specifieke beheerpakketten.

De deelnemer krijgt letterlijk een toeslag op zijn reguliere beheervergoeding als hij voldoet aan de voorwaarden van een specifiek beheermozaïek: een combinatie van verschillende (zwaardere) beheerpakketten.

Randvoorwaarden en hoogte toeslag voor GC NOT

Een mozaïektoeslag is mogelijk wanneer een deelnemer voldoet aan twee voorwaarden:

1. **Er is beheer afgesloten uit minimaal 2 van onderstaande 4 beheerpakket groepen:**

1. Rust	2. Voedsel	3. Water	4. Beweiding
Grasland met rustperiode	(Ontwikkeling) Kruidenrijk grasland	Plasdras	Extensief beweid grasland
	Braakstrook kievit		

Voor de groep Voedsel zijn twee beheerpakketten mogelijk. Eén beheerpakket per groep volstaat.

2. **Beheerpakketten voldoen aan een minimum omvang**

Minimaal 0,5 ha	Minimaal 0,1 ha	Geen ondergrens
Grasland met rustperiode	Braakstrook kievit	Plasdras
(Ontwikkeling) Kruidenrijk grasland		
Extensief beweid grasland		

De minimum omvang geldt per type beheerpakket (niet per beheerpakketgroep).

Voorbeeld:

- *Telt wel mee: twee percelen grasland met rustperiode, één van 0,4 ha met rust tot 8 juni en één van 0,2 ha voor rust tot 15 juni. Het totaal van dit type beheerpakket is meer dan 1 ha, waardoor de beheerpakketgroep Rust is behaald.*

- *Telt niet mee: twee percelen weidevogelbeheer, één van 0,4 ha extensief beweid grasland en één van 0,3 ha grasland met rustperiode. De ondergrens van 0,5 ha per type beheerpakket is niet gehaald.*

Als aan beide voorwaarden is voldaan, ontvangt de deelnemer een mozaïektoeslag. De hoogte is afhankelijk van het aantal beheerpakketgroepen:

Toeslag bij 2 pakketgroepen	Toeslag bij 3 pakketgroepen	Toeslag bij 4 pakketgroepen
10%	15%	25%

De toeslag wordt uitbetaald als percentage bovenop de beheervergoeding van alle beheerpakketten die meetellen, ongeacht de oppervlakte per type beheerpakket:

- Grasland met rustperiode
- Plasdras
- (Ontwikkeling) Kruidenrijk grasland
- Extensief beweid grasland
- Braakstrook

Er is bewust gekozen voor een extra hoge toeslag bij 4 pakketgroepen: dit is optimaal weidevogelbeheer.

Voorbeeld:

- *Deelnemer heeft 4 beheereenheden met weidevogelbeheer:*
  - *2 ha ontwikkeling kruidenrijk grasland ○ 0,7 ha extensief beweid grasland ○ 1 ha legselbeheer ○ 0,3 ha plasdras*
- *Hij voldoet daarmee aan 2 beheerpakketgroepen:*
  - *Voedsel: 2 ha ontwikkeling kruidenrijk grasland (ondergrens is 1 ha) ○ Water: 0,3 ha plasdras (geen ondergrens)*
- *Hij ontvangt daardoor een toeslag van 10%*
- *Deze 10% toeslag ontvangt hij over de som van de beheervergoedingen van:*
  - *2 ha ontwikkeling kruidenrijk grasland*
  - *0,7 ha extensief beweid grasland (dus ondanks dat hij niet aan de ondergrens voldeed om mee te tellen als extra beheerpakketgroep)*
  - *0,3 ha plasdras.*

En dus niet over de 1 ha legselbeheer: deze telt niet mee in de beheerpakketgroepen

GC NOT heeft een rekenformulier ontwikkeld waarmee deelnemers en de weidevogelcoördinator kunnen rekenen en kijken hoe de verschillende combinaties van beheerpakketten financieel uitpakken en welke mozaïektoeslag wanneer aan de orde is.

Bijlage 2: lijst met indicatorsoorten

Indicatorsoorten	Ellenberg waarde nutrienten (gem)	Vochttoestand		Kleur	Latijn
		vochtiger	droger		
Bosanemoon	5,7	vochtiger	droger	wit	Anemone nemorosa
Achillea soorten	5,1 - 5,3	vochtiger	droger	wit	Achillea millefolium, Achillia ptarmica
Gewone engelwortel	5,8	vochtiger		wit	Angelica sylvestris
Kervel	5,5	vochtiger		wit	Anthriscus cerefolium
Madeliefje	5,8	vochtiger		wit	Bellis perennis
Dotterbloem	5,4	vochtiger		geel	Caltha palustris
Campanulasoorten	3,8 - 4,8		droger	lila-blauw, blauw	Campanula rotundifolia, Campanula rapunculus
Pinksterbloem	5,6	vochtiger		lila	Cardamine pratensis
Knikkende distel	5,4		droger	paars	Carduus nutans
Karwij	5,7	vochtiger		wit-roze	Carum carvi
Knoopkruid	5,1	vochtiger	droger	rood	Centaurea jacea
Hoornbloemsoorten	4,3 - 5,6	vochtiger	droger	wit	Cerastium arvense, Cerastium fontanum
Cichorei	5,3 - 5,5	vochtiger		roze-wit	div Cichorium soorten
Kale jonker	5,0	vochtiger		paars	Cirsium palustre
Streepzaadsoorten	5,5		droger	geel	Crepis biennis, Crepis capillaris
Orchissoorten	3,1 - 4,3	vochtiger		wit-roze-paars	div Dactylorhiza soorten
Wilde peen	5,4		droger	wit	Daucus carota
Slangenkruid	4,3		droger	blauw	Echium vulgare
Lidrus	5,6	vochtiger		nvt	Equisetum palustre
Dopheide	2,1	vochtiger		roze	Erica tetralix
Kruisdistel	5,1		droger	wit	Eryngium campestre
Gewone reigersbek	5,1		droger	rood/paars/wit	Erodium cicutarium
Koninginnekruid	5,8	vochtiger		roze	Eupatorium cannabinum
Moerasspirea	5,6	vochtiger		roomwit	Filipendula ulmara
Walstrosoorten	4 - 5,3	vochtiger	droger	wit	div Galium soorten
Ooievaarsbeksoorten	5,1 - 6	vochtiger	droger	roze, blauw	Geranium molle, Geranium pratense
Hondsdraf	6,1	vochtiger	droger	blauwpaars	Glechoma hederacea
Muizenoor	3,4		droger	geel	Hieracium pilosella
Hertshooisoorten	3,9 - 5,1	vochtiger	droger	geel	div. Hypericum soorten
Gewoon biggenkruid	4,0		droger	geel	Hypochaeris radicata
Gele lis	5,9	vochtiger		geel	Iris pseudacorus
Zandblauwtje	2,9		droger	blauw	Jasione montana
Veldlathyrus	5,7	vochtiger	droger	geel	Lathyrus pratensis
Leeuwentandsoorten	4,1 - 5,4		droger	geel, blauwgrijs	Leontodon autumnalis, Leontodon saxatilis

Gewone margriet	5,0	vochtiger	droger	wit	Leucanthemum vulgare
Rolklaversoorten	4,2 - 5,1	vochtiger	droger	geel	div Lotus soorten
Echte koekoeksbloem	5,1	vochtiger		roze	Lychnis flos-cuculi
Wederiksoorten	5 - 5,4	vochtiger		geel	div Lysimachia soorten
Grote kattenstaart	5,4	vochtiger		paarsrood	Lythrum salicaria
Hopklaver	5,6	vochtiger	droger	geel	Medicago lupulina
Watermunt	5,5	vochtiger		blauw	Mentha aquatica
Vergeet-mij-nietje soorten	3,3 - 5,9	vochtiger	droger	blauw	div Myosotis soorten
Gagel	3,3	vochtiger		geel	Myrica gale
Pijptorkruid	5,8	vochtiger		wit	Oenanthe fistulosa
Klein vogelpootje	3,5		droger		Ornithopus perpusillus
Wilde marjolein	4,7		droger	roze-wit	Origanum vulgare
Veenwortel	6	vochtiger		roze-rood	Persicaria amphibia
Varkenskarwij	5,5	vochtiger	droger	geel-groen	peucedanum carvifolia
Smalle weegbree	5,3		droger	wit	Plantago lanceolata
Vleugeltjesbloem	3,4	vochtiger	droger	blauw-roze-wit	Polygala vulgaris
Potentilla soorten	3,1 - 5,8	vochtiger	droger	geel	div Potentilla soorten
primula-soorten	4,3 - 6	vochtiger	droger	geel	div primula soorten
Brunel	4,7	vochtiger		blauw	Prunella vulgaris
boterbloemsoorten m.u.v. blaartrekkende boterbloem	4,8 - 5,9	vochtiger	droger	geel	div Ranunculus soorten
Ratelaarsoorten	3,9 - 4,4	vochtiger	droger	geel	Rhinantus angustifolius, Rhinantus minor
zuring soorten m.u.v. ridderzuring	3,8 - 6	vochtiger	droger	groenrood	div Rumex soorten
Kruipwilg	3,6	vochtiger	droger	nvt	Salix repens
Veldsalie	4,3		droger	blauw	Salvia pratensis
Blauw glidkruid	5,6	vochtiger		blauw	Scrutellaria galericulata
Silenesoorten	4,6 - 6,1		droger	wit roze	div Silene soorten
Moerasandoorn	6,2	vochtiger		roze	Stachys palustris
Grasmuur	4,9	vochtiger		wit	Stellaria graminea
Blauwe knoop	3,2	vochtiger	droger	blauw	Succisa pratensis
Boerenwormkruid	5,5		droger	geel	Tanacetum vulgare
Paardenbloem	5,8	vochtiger	droger	geel	Taraxacum officinale
Poelruit	5,4	vochtiger		geel	Thalictrum flavum
Wilde tijm	2,6		droger	roze-paars	Thymus serpyllum
Gele morgenster	5,5		droger	geel	Tragopogon pratensis
Klaversoorten	3,8 - 5,8	vochtiger	droger	wit/rood/grijs	div Trifolium soorten
Echte valeriaan	5,9	vochtiger		roze	Valeriana officinalis
Ereprijssoorten	4,9 - 5,5	vochtiger	droger	blauw	div Veronica soorten
Wikkesoorten, m.u.v voederwikke	5,3 - 5,8	vochtiger	droger	blauw	div Vicia soorten

Bijlage 3: Protocol gebruik herbiciden open akkerland

Protocol gebruik herbiciden open akkerland

Het protocol 'Gebruik herbiciden in pakketten Open Akkerland' bestaat uit onderstaande checklist. Uitgangspunt van het protocol is dat de grootst mogelijke zorgvuldigheid toegepast wordt bij volveldse bespuitingen van herbiciden op percelen met akkervogelpakketten om daarmee het gebruik van herbiciden tot het minimum te beperken. Daarbij kan aan het volgende gedacht worden:

- Het gebruik van selectieve herbiciden voor specifieke probleemonkruiden;
- Waar mogelijk de bespuiting te beperken tot maximaal 1 x per jaar;
- Het toepassen van 'best-practices' bij het aanleggen en beheren van de maatregelen waardoor bespuitingen daadwerkelijk tot het minimum beperkt kunnen worden. Bij best-practices valt te denken aan de voorbereidende grondbewerkingen, mengsel, zaaitijdstip, maaibeheer etc. Het collectief neemt hier in het voortouw door de bestpractices te communiceren naar de deelnemers en met de deelnemers te evalueren; Het collectief evalueert na 3 jaar de werking van onderstaande checklist.

BEDRIJFSGEGEVENS

Naam:
Adres:
Woonplaats:
Tel.nr:
Email:
KvK nummer:

PERCEELSKEUZE

1	Perceel bestaat uit bouwland	□ ja	□ nee
1.1	Perceel kent in jaren voorafgaand normale gewasrotatie en landbouwkundig beheer	□ ja	□ nee
1.2	Onkruidbestrijding heeft in voorafgaande jaren op gangbare wijze plaatsgevonden	□ ja	□ nee
1.3	Perceel kent normale onkruiddruk	□ ja	□ nee
1.4	Op perceel is in de twee jaar voorafgaand geen grond van buitenaf aangevoerd dat afkomstig is van slootkanten of braakliggend terrein	□ ja	□ nee

ZAADMENGSEL

2	Er is uitsluitend zaad gebruikt dat voorgeschreven en/of geleverd is door het collectief	□ ja	□ nee
2.1	De door het collectief voorgeschreven hoeveelheid zaaizaad is gebruikt	□ ja	□ nee
2.2	Indien dit om wat voor reden dan ook niet is gebeurd, is het collectief daarvan in kennis gesteld	□ ja	□ nee
2.3	Indien er overgezaaid is (verstuiving/vorst) is dit aan het collectief gemeld	□ ja	□ nee
2.4	Er is rekening gehouden met de meest gunstige zaaiomstandigheden (vocht en temperatuur)	□ ja	□ nee
2.5	Er is ingezaaid vòòr de in de beheervoorschriften genoemde uiterste inzaaidatum	□ ja	□ nee

BEMESTING (FACULTATIEF)

3	Het perceel is niet bemest met organische mest of compost met daarin onkruidzaden, die eenmaal tot ontwikkeling gekomen, chemisch bestreden zouden moeten worden.	□ ja	□ nee

GRONDBEWERKING

4	Voor de inzaai is een kerende grondbewerking uitgevoerd	□ ja	□ nee	
		□ ja	□ nee	
4.1	Er is bij inzaai in het voorjaar minimaal één keer gebruik gemaakt van de "valszaaibedmethode"			

BEHEEREISEN

5	Tussen 1 maart en 15 september is het beheerperceel tweemaal gemaaid volgens het heersende maairegime	□ ja	□ nee	□ n.v.t.
		□ ja	□ nee	□ n.v.t.
5.1	In het derde of het vierde beheerjaar is de gehele beheereenheid tussen 1 september en 15 april geploegd en opnieuw ingezaaid	□ ja	□ nee	
5.2	Tussen het moment van grondbewerking en inzaai is onkruidvorming tegengegaan middels extra grondbewerking			

ONKRUIDBESTRIJDING

		□ ja	□ nee	
6	U kunt probleemonkruiden herkennen	□ ja	□ nee	
6.1	Probleemonkruiden zijn vanaf het moment van inzaai effectief pleksgewijs bestreden	□ ja	□ nee	□ n.v.t.
6.2	Ten tijde van de mogelijkheid tot maaien heeft u zoveel mogelijk de veronkruide plekken uitgemaaid	□ ja	□ nee	
6.3	U heeft bij de bestrijding binnen de beheermogelijkheden zoveel mogelijk rekening gehouden met bloeitijdstip (zaadvorming) van probleemonkruiden	□ ja	□ nee	
6.4	Indien u besluit over te gaan op onkruidbestrijding op perceel niveau heeft u zich er vooraf van vergewist al het mogelijke te hebben gedaan om probleemonkruiden te bestrijden			
6.5	Voor de bestrijding van probleemonkruiden zijn enkel de officieel toegelaten middelen gebruikt			
6.6	U bent in bezit van een geldige spuitlicentie	□ ja	□ nee	
6.7	U werkt met een SKL goedgekeurde spuit	□ ja	□ nee	
6.8	U noteert het gebruikte middel en de datum van toepassing in uw administratie	□ ja	□ nee	
6.9	U voert de bespuiting daar waar mogelijk uit vanuit het naastgelegen gewas om hiermee het berijden van de akkerrand zoveel mogelijk te voorkomen	□ ja	□ nee	
		□ ja	□ nee	
6.10	Er wordt minimaal 1 week voorafgaand aan de bespuiting melding gedaan van de voorgenomen bespuiting bij het collectief per mail	□ ja	□ nee	

Vul de checklist in voorafgaand aan de eerste bespuiting van het betreffende beheerjaar. Indien één of meerdere vragen met nee beantwoord zijn, neem dan contact op met het collectief aanzien u mogelijk niet in aanmerking komt voor het gebruik van herbiciden in akkervogelpakketten. In alle andere gevallen bewaar de ingevulde checklist in uw administratie. En stuur een kopie naar het collectief voorafgaand aan de eerste bespuiting.
Vergeet niet om de checklist te ondertekenen.

Getekend:

Datum:

Plaats:

Naam: Handtekening:

BEGRIPPEN

Ruige mest
Vaste strorijke mest van runderen, paarden, geiten en/of schapen (geen varkensmest).
Deze term hanteert ook RVO en is afkomstig uit het Besluit gebruik meststoffen (artikel 1 onder q, vaste strorijke mest: vaste mest waarin zichtbaar een substantiële hoeveelheid stro aanwezig is).

Toelichting GVE (Grootvee-eenheid)
- Runderen ouder dan 2 jaar: 1.0 GVE
- Runderen vanaf 6 maanden maar niet ouder dan 2 jaar: 0.6 GVE
- Runderen jonger dan 6 maanden: 0.4 GVE
- Paardachtigen ouder dan 6 maanden: 1.0 GVE
- Schapen, lammeren en geiten: 0.15 GVE

Waarom moet ik uiterlijk 15 mei maaien bij dominant stadium grasland?
In mei steekt Engels raaigras alle energie in het doorschieten van de bloeistengel en het tot bloei komen. Als er na vroeg maaien geen bemesting plaatsvindt, wordt vervolgens de hergroei van Engels raaigras vertraagd. Hier profiteren andere grassoorten van en een aantal éénjarige kruiden. Dit is de eerste stap in het ontwikkelingsbeheer. Na een paar jaar kan dit al succesvol zijn en kan naar een extensiever beheerpakket overgestapt worden.

Waarom alleen bij daglicht maaien?
Als u in het donker maait, hebben de kuikens onvoldoende gelegenheid een veilige plek te zoeken.

Waarom van binnen naar buiten maaien?
Als u op het midden van uw perceel met maaien start en vervolgens naar de buitenkant maait, hebben kuikens de gelegenheid naar naastgelegen percelen te vluchten en raken ze niet opgesloten in een steeds kleiner wordend stuk grasland.